

คู่มือฉบับยกกรรม (ฉบับย่อ) วัดตรีวิสุทธิธรรม

โครงการบรรพชา อุปสมบทหมู่เฉลิมพระเกียรติ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

วันอาทิตย์ที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๑

ประวัติพระครูพิทักษ์ศาสนวงศ์ : หลวงพ่อไก่

พระอาจารย์สมศักดิ์ ญาณคุณโต

ศิษยานุศิษย์มักเรียกท่านโดยย่อว่า “ พระอาจารย์ใหญ่ ” หรือ “ หลวงพ่อไก่ ”
มีประวัติความเป็นมาโดยสังเขปดังนี้

๔๕๖

๔๕๖

๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓
๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
๒๕๗๐	๒๕๗๑	๒๕๗๒
๒๕๗๓	๒๕๗๔	๒๕๗๕
๒๕๗๖	๒๕๗๗	๒๕๗๘
๒๕๗๙	๒๕๘๐	๒๕๘๑

เจ้า-ลูกเดิม นายสมศักดิ์ ตั้งงามตรง
เกิด พ.ศ. ๒๕๐๖
ภูมิลำเนา ต.โคกหม้อ อ.เมืง อ.ราชบุรี
อุปสมบท เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๒๙
ณ วัดเทนิออน ต.คังนำอน อ.เมืง อ.ราชบุรี
ฉายานาม พระสมศักดิ์ ญาณคุณโต
พระอุปฌาย์ พระครูวราภคพินิต
พระกรรมวาจาจารย์ พระครูชินวรานุรักษ์
พระอนุสาวนาจารย์ พระครูสมุห์อิเชียร ฐิตะโชโร
สังฆัดเดิม วัดตรีญาติ ต.พงอวาย อ.เมืง อ.ราชบุรี

ภาค ๑

การออกเสียงภาษาบาลี

วิธีการออกเสียงภาษาบาลี การอ่านบาลีเขียนด้วยอักษรไทย

ภาษาบาลีเดิมเรียกว่า ปาลีภาษา เป็นภาษาเก่าแก่ที่ใช้บันทึกหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา
ทั้งที่เป็นพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา ฯลฯ

ภาษาบาลีมีกำเนิดจากแคว้นมคธในชมพูทวีป และเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ภาษามคธ หรือภาษามาคธี

คำขอบรรพชาอุปสมบทเป็นภาษาบาลี แต่ใช้อักษรไทยและอักษรโรมัน สำหรับอักษรไทย

มีหลักการออกเสียงภาษามคธดังนี้

พยัญชนะ	" ท "	ให้ออกเสียง	ฏ	เช่น ปณทโต	ออกเสียงเป็น	ปณ-ติ-โต
พยัญชนะ	" ท "	ให้ออกเสียง	ด	เช่น ทุตติยัมปิ	ออกเสียงเป็น	ตุ-ติ-ยัม-ปิ
พยัญชนะ	" ส "	ให้ออกเสียง	ซ	เช่น เอสาทัง	ออกเสียงเป็น	เอ-จ้ำ-ฮัง
พยัญชนะ	" ท "	ให้ออกเสียง	ฮ			
พยัญชนะ	" ถ "	ให้ออกเสียง	ท			
พยัญชนะ	" พ "	ให้ออกเสียง	พ			
พยัญชนะ	" พ "	ให้ออกเสียง	บ	เช่น พุทัง	ออกเสียงเป็น	บุท-ฮัง
พยัญชนะ	" ช "	ให้ออกเสียง	ค			
พยัญชนะ	" ค "	ให้ออกเสียง	กง			
พยัญชนะ	" ช "	ให้ออกเสียง	ฉ			

พยัญชนะที่เสียงลงคอ ได้แก่ พยัญชนะ ภ , ม , ษ , ฬ , ฌ เช่น อัมโม ออกเสียงเป็น ตัม-โม (ก้องในลำคอ)

พยัญชนะที่เสียงขึ้นจมูก ได้แก่ พยัญชนะ ฌ , ฐ , ณ , ญ

การอ่านภาษาบาลีเขียนด้วยอักษรไทย แบบภาษามคธ

การอ่านภาษาบาลีแบบภาษามคธนั้นให้อ่านพยัญชนะทุกตัวเหมือนภาษาไทยยกเว้นพยัญชนะ ๑๔ ตัว ที่ออกเสียงไม่เหมือนพยัญชนะในภาษาไทย ได้แก่

พยัญชนะ " ด "	ให้ออกเสียง	ก	กล้ำกับ	ง	เป็น	กง	ตรงกับอักษรโรมัน คือ	g
พยัญชนะ " จ "	ให้ออกเสียง	จ	กล้ำกับ	ย	เป็น	จย	ตรงกับอักษรโรมัน คือ	j
พยัญชนะ " ผ "	ให้ออกเสียง	ผ	กล้ำกับ	ท	เป็น	พท	ตรงกับอักษรโรมัน คือ	gh
พยัญชนะ " ฉ "	ให้ออกเสียง	ฉ	กล้ำกับ	ท	เป็น	ฉท	ตรงกับอักษรโรมัน คือ	jh
พยัญชนะ " ฌ "	ให้ออกเสียง	ฌ	กล้ำกับ	ท	เป็น	ฌท	ตรงกับอักษรโรมัน คือ	dh
พยัญชนะ " ฐ "	ให้ออกเสียง	ฐ	กล้ำกับ	ท	เป็น	ฐท	ตรงกับอักษรโรมัน คือ	dh
พยัญชนะ " ภ "	ให้ออกเสียง	ภ	กล้ำกับ	ท	เป็น	ภท	ตรงกับอักษรโรมัน คือ	bh
พยัญชนะ " ท "	ให้ออกเสียง	ฏ					ตรงกับอักษรโรมันคือ	d
พยัญชนะ " ท "	ให้ออกเสียง	ด					ตรงกับอักษรโรมัน คือ	d
พยัญชนะ " พ "	ให้ออกเสียง	บ					ตรงกับอักษรโรมัน คือ	b

พยัญชนะที่ออกเสียงพิเศษให้จันนาสิก หรือ เพดานี้ ได้แก่

พยัญชนะ " ญ "	ให้ออกเสียงตรงกับอักษรโรมัน คือ	n
พยัญชนะ " ฎ "	ให้ออกเสียงตรงกับอักษรโรมัน คือ	t
พยัญชนะ " ฐ "	ให้ออกเสียงตรงกับอักษรโรมัน คือ	th
พยัญชนะ " ฌ "	ให้ออกเสียงตรงกับอักษรโรมัน คือ	n

ในกรณีที่สวด เมื่อต้องการหยุดเปลี่ยนลมหายใจ ให้พยายามหยุดเปลี่ยนลมหายใจตามเครื่องหมายวรรคตอน เช่น . , " " ; : ? เป็นต้น.⁵

คำขอบรรพชาอุปสมบท เป็นภาษาบาลี

แต่ใช้อักษรไทยและอักษรโรมัน
สำหรับอักษรไทยมีหลักในการออกเสียงดังนี้

พ ให้ออกเสียง บ เช่น พุทฺธัง

ออกเสียงเป็น บุทฺธัง

ท , ท ให้ออกเสียง ด เช่น ทุตฺติยัมปิ พุทฺธัง

ออกเสียงเป็น ตุตฺติยัมปิ บุทฺธัง

อักษรสูงทุกตัว ให้ออกเสียงเป็น วรรณยุกต์โท เช่น เอสาทัง

ออกเสียงเป็น เอสํทัง

พยัญชนะที่เสียงลงคอ (ก้องในลำคอ)

ได้แก่ พยัญชนะ ภา , พ , ฐ , ณ , ฒ

พยัญชนะที่ออกเสียงพิเศษให้จันนาสิก (จมูก)

ได้แก่ พยัญชนะ ฦ , ฐ , ณ , ญ

ภาค ๒

กิตติบัตรประจำตัวและกฎระเบียบของคณะสงฆ์

กิจวัตรประจำวัน สำหรับพระภิกษุ สามเณรที่อยู่ในวัดตรีวิสุทธิธรรม

เวลา ๐๔:๐๐ น. พร้อมกันจัดอาสนะที่หอฉัน (ศาลาเอนกประสงค์)

เวลา ๐๔:๕๕ น. พร้อมกันทำวัตรเช้าที่ศาลาทรงธรรม หรือศาลาเรือนนอน (เรือนไม้) แล้วแต่กรณี

เวลา ๐๖:๑๕ น. โดยประมาณ ออกรับบิณฑบาต

เวลา ๐๘:๐๐ น. ฉันภัตตาหารเช้า

เวลา ๑๖:๐๐ น. พร้อมกันทำกิจวัตรตามที่ได้รับมอบหมาย

เวลา ๑๙:๐๐ น. พร้อมกันทำวัตรเย็น ที่ศาลาทรงธรรม หรือศาลาเรือนนอน (เรือนไม้) แล้วแต่กรณี

กิจวัตรประจำวัน สำหรับพระภิกษุ สามเณร อาศน์ตุกะ

๑. พระภิกษุ สามเณรอาศน์ตุกะที่เข้ามาต้องแจ้งความจำนงว่าจะมาอยู่เพื่อกิจอันใด และต้องแสดงใบสุทธิบัตรแก่พระที่ทำหน้าที่ดูแลคณะสงฆ์
๒. พระภิกษุ สามเณรอาศน์ตุกะต้องร่วมกิจวัตร - ข้อวัตรส่วนรวม ตามที่ได้รับมอบหมาย
๓. พระภิกษุ สามเณรอาศน์ตุกะ เมื่อต้องการจะทำอะไรหรือออกไปไหน ต้องแจ้งพระที่ปกครองดูแลในวัด
๔. กุฏิเสนาสนะที่อยู่อาศัย เมื่อจะเดินทางกลับ ต้องอยู่ในสภาพที่เรียบร้อย

หมายเหตุ : กฎระเบียบที่พระภิกษุ สามเณรที่อยู่ประจำปฏิบัติอยู่ พระภิกษุ สามเณรอาศน์ตุกะก็ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

กฎระเบียบข้อปฏิบัติและข้อห้ามของภิกษุสงฆ์วัตรวิสุทธินิธรรม

- ข้อ ๑ ห้ามเก็บของขบเคี้ยวหรือของฉันทเข้าไว้ในกุฏิ
- ข้อ ๒ ห้ามส่งเสียงดังรบกวนกุฏิข้างเคียง อันเป็นการรบกวนการปฏิบัติ
- ข้อ ๓ ห้ามบอกและเรียนเตร็จฉานวิชา บอกใบ้ทวย หมอตูลักยันต์
- ข้อ ๔ ห้ามขาด กิจวัตรส่วนรวมที่ทำร่วมกันของสงฆ์ สัตตวาสนะตอนเช้าที่หอฉัน ทำวัตรเช้า ออกรับบิณฑบาต ฉันทภัตตาหารเช้า ทำกิจวัตรตอนเย็น ทำวัตรเย็น

เว้นได้แต่มีกิจของสงฆ์อย่างอื่นตามเทศกาล หรือ ถ้าภิกษุรูปใด มีความจำเป็น ไม่สามารถลงกิจวัตรได้

ต้องแจ้งพระภิกษุที่มีหน้าที่ปกครองดูแลในวัด (ยกเว้นพระภิกษุที่มีกิจวัตรอย่างอื่นที่จำเป็นเกี่ยวกับสงฆ์และครูบาอาจารย์)

- ข้อ ๕ พระภิกษุ สามเณรทุกรูปต้องรับผิดชอบข้อวัตรปฏิบัติที่ได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัด
- ข้อ ๖ พระภิกษุ สามเณรทุกรูปต้องลงฉันเช้า (ยกเว้นครูบาอาจารย์ พระภิกษุอาพาธหรือมีกิจจำเป็น)
- ข้อ ๗ กุฏิเสนาสนะต้องอยู่ในสภาพเรียบร้อย
- ข้อ ๘ พระภิกษุ สามเณรทุกรูป เมื่อมีกิจที่จะออกไปข้างนอกต้องแจ้งพระที่ปกครองดูแลให้ทราบ (ยกเว้นครูบาอาจารย์)
- ข้อ ๙ เมื่อบิณฑบาต, ฉันท, ล้างบาตร หรือทำกิจวัตร ไม่ควรคุยเฮฮาฟุ้งมีสติในการทำกิจวัตรนั้น ๆ
- ข้อ ๑๐ เมื่อฉันเสร็จแล้ว ไม่มีกิจอันใดที่จำเป็นให้เข้ากุฏิทำวัตร หรือข้อวัตรของภิกษุในสวนตนให้สมบูรณ์
- ข้อ ๑๑ กุฏิ เสนาสนะ ที่พักอาศัย ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม ควรช่วยกันดูแลให้อยู่ในสภาพที่เป็นระเบียบเรียบร้อย

กฎระเบียบของสงฆ์วัตรวิสุทธิธรรม

ตั้งแต่วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖

- ข้อ ๑ พระภิกษุ สามเณร ที่อยู่ในอาวาสทุกรูปต้องทำข้อวัตรปฏิบัติที่ได้รับมอบหมาย
- ข้อ ๒ พระภิกษุ สามเณร ที่อยู่ในอาวาสทุกรูปต้องลงฉัน (ยกเว้นผู้อาวุโศภหรือมีกิจจำเป็น)
- ข้อ ๓ ไม่ควรเก็บของฉันเข้าไปในกุฏิที่พักรออาศัย
- ข้อ ๔ ไม่ควรส่งเสียงดังรบกวนกุฏิข้างเคียง ไม่เอิกเกริกเฮฮา
- ข้อ ๕ กุฏิเสนาสนะควรอยู่ในสภาพที่สะอาดเรียบร้อย
- ข้อ ๖ ห้ามบอกและเรียนเตร็จฉานวิชา บอกเลข ใ้หอย หมอดู ลักยันต์
- ข้อ ๗ พระภิกษุ สามเณร ที่อยู่ในอาวาส เมื่อมีกิจที่จะออกไปข้างนอกอาวาส ควรจะแจ้งประธานสงฆ์ทราบ (พระอจจารย์ฉันท์)
- ข้อ ๘ พระภิกษุ สามเณร ห้ามขอของแก่คนที่ไม่ใช่ญาติ ไม่ใช่ปวารณา ถ้าไม่จำเป็นต้องบอกประธานสงฆ์
- ข้อ ๙ ไม่จับกลุ่มเอิกเกริกเฮฮาในที่ที่ไม่สมควร
- ข้อ ๑๐ เมื่อบิณฑบาต ฉัน ล้างบาตร เก็บบาตร หรือกิจข้อวัตร ไม่ควรคุยเฮฮา หยอกล้อ ควรมีสติสมาธิในการทำกิจวัตร
- ข้อ ๑๑ ฉันเสร็จแล้วไม่มีกิจอันใดให้เข้ากุฏิทำกิจวัตร ข้อวัตรของพระภิกษุในสำนวนตน
- ข้อ ๑๒ สถานที่พักรออาศัยทั้งสำนวนรวมของสงฆ์ควรจะช่วยกันดูแลให้อยู่ในสภาพเป็นระเบียบเรียบร้อย

อาคันตุกะ

- ข้อ ๑ พระภิกษุ สามเณร ที่จะเข้ามาอยู่ควรจะมีใบสุทธิแจ้งประธานสงฆ์เพื่อจำนองจะเข้าอยู่
- ข้อ ๒ กิจวัตร ข้อวัตร ภายใต้วัด ควรจะช่วยทำหรือตามที่ได้รับมอบหมายนั้น ๆ
- ข้อ ๓ ไม่ว่าจะต้องการอะไรหรือไปไหนต้องแจ้งประธานสงฆ์ให้ทราบ
- ข้อ ๔ ไม่ควรส่งเสียงดังรบกวนกุฏิข้างเคียง ไม่เอิกเกริกเฮฮา
- ข้อ ๕ กุฏิเสนาสนะ อาศัยอยู่เมื่อจะเดินทางกลับ ต้อง อยู่ในสภาพที่สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย

ประกาศ

ห้ามสงฆ์และภราวาส มียาเสพติดไว้ในครอบครอง ห้ามเสพ และห้ามนำเข้ามาในเขตวัด โดยเด็ดขาด ฟังฝ่าฝืนมีโทษสูงสุดตามกฎหมาย พระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ

ห้ามสงฆ์และภราวาส นำอาวุธหรือสิ่งผิดกฎหมายเข้ามาในเขตวัดโดยเด็ดขาด หากฝ่าฝืน มีโทษสูงสุดตามกฎหมาย

หากพบเห็นสิ่งผิดปกติ ให้แจ้งผู้ช่วยเจ้าอาวาส พระคันท์ มหายุญโณ
หรือ เจ้าหน้าที่บุคลากรฝ่ายอำนวยการ คุณปวีร์ตา สุรธรรมวิทย์ โดยด่วน

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๐

(พระครูพิทักษ์ศาสนวงศ์)

เจ้าอาวาสวัดตรีวิสุทธิธรรม

ประกาศ

สรุปการประชุมระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ ณ วัดชุมชนนครราชสีมา ต.บางไทรป่า อ.บางเลน จ.นครปฐม วันอังคารที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

๑ พระภิกษุ สามเณรไม่ดำรงบริภคตนเองทุกชนิด เพราะผิดกฎหมายบ้านเมืองและไม่เหมาะสมกับสมณสาธูป หากกระทำการดังกล่าว ทางคณะสงฆ์ผู้ปกครองในท้องถิ่น นั้น ๆ ต้องทำการไต่สวนตามเหตุผล พร้อมลงโทษตามพระธรรมวินัยและกฎหมายบ้านเมือง และหากพระสังฆาธิการตามลำดับการปกครองกระทำความผิดดังกล่าวเสียเอง ก็ให้จัดทำ การสอบสวนตามระเบียบการปกครองเช่นกัน

๒ การแบ่งหน้าที่การปกครองในแต่ละท้องถิ่นการปกครอง ให้ทางคณะสงฆ์ผู้ปกครองในแต่ละพื้นที่ทำการสำรวจจำนวนวัดวาอารามและสำนักสงฆ์ พร้อมทั้งดูแล อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะวัดที่มีชื่อเสียง มีประชาชนเข้ามามาก อย่งให้มีเรื่องผลประโยชน์ภายในเข้ามาเกี่ยวข้องและกำชับให้จัดการระบบการเงินหรือปัจจัย ๔ เป็นไปตามกฎระเบียบคณะสงฆ์และกฎหมายบ้านเมือง โดยจัดทำและแสดงบัญชีรายรับรายจ่ายให้ถูกต้อง

๓ พระภิกษุ สามเณร ผู้ปฏิบัติตนเสียหายอันเป็นที่ติเตียนของประชาชนในลักษณะโลกวัชชะ อาทิ ประพฤติตนไม่สอดคล้องกับเพศภาวะ การแสดงกิริยาในทางผิดเพศ เป็นต้น ให้พระสังฆาธิการในแต่ละท้องถิ่นคอยดูแลตรวจสอดส่องความประพฤติให้เหมาะสมกับสมณสาธูป โดยกำหนดมาตรการควบคุมเพื่อมิให้เสียกิริยาและส่อไปในทางผิดกาลเทศะ

๔ พระภิกษุ สามเณร ในแต่ละท้องถิ่นนั้น ๆ ควรระมัดระวังในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทุกประเภท เพื่อป้องกันปัญหาอันนำมาซึ่งความเสียหายและความเสื่อมเสียต่อพระสังฆาธิการและผู้ปกครองในอาณาเขตของตน ดังนั้นควรมีสติไตร่ตรองในการใช้สื่อให้เท่าทันสื่อ ไม่ควรโพสต์รูปหรือข้อความที่ไม่เหมาะสมกับสมณสาธูป และปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบพระธรรมวินัย เพราะสื่อทุกวันนี้มีอิทธิพลมาก โดยเฉพาะโทรศัพท์มือถือ หากมีใครใช้ในทางที่ควรที่เหมาะสม

มอบหมายให้พระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสและผู้ช่วยเจ้าอาวาสสอดส่องดูแลอย่างเคร่งครัด และเมื่อมีเหตุใดเหตุหนึ่งเกิดขึ้น ให้ทำการสอบสวนและลงโทษตามแต่เห็นสมควร

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

(พระครูพิทักษ์ศาสนวงศ์)

เจ้าอาวาสวัดตรีวิสุทธิธรรม

ว่าด้วยข้อปฏิบัติสำหรับพระภิกษุ-สามเณรภายในวัดตรีวิสุทธิธรรม
พุทธศักราช ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยหน้าที่และอำนาจเจ้าอาวาส จึงได้วางระเบียบไว้ดังนี้ เพื่อภิกษุสามเณร และผู้อาศัยในวัดได้ปฏิบัติตาม อันจะนำมาซึ่งความเรียบร้อย เป็นระเบียบอันดีงามของหมู่คณะ ทั้งยังเชิดชูจรรยาของพระพุทธรูปศาสนาให้มั่นคงถาวรสืบต่อไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบการปกครองวัดตรีวิสุทธิธรรม"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากการประกาศนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ภิกษุหรือสามเณรที่เข้ามาอาศัยพักพิงภายในวัด ต้องได้รับความเห็นจากเจ้าอาวาสหรือภิกษุผู้ได้รับมอบหมาย ถ้าไม่มีเหตุจำเป็น พักได้ไม่เกิน ๗ คืน

ข้อ ๔ ภิกษุ ผู้เข้ามาอาศัยอยู่ต้องปฏิบัติตามระเบียบคำสั่งของวัด อันมีเจ้าอาวาส หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายสั่งซึ่งไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของมหาเถรสมาคม

ข้อ ๕ ภิกษุสามเณรจะออกจากวัดไปทำกิจอื่นใด ต้องแจ้งและขออนุญาตจากเจ้าอาวาสก่อนเสมอ ถ้าเจ้าอาวาสไม่อยู่ ต้องแจ้งให้ภิกษุผู้ที่ได้รับมอบหมาย หรือภิกษุผู้ปกครองให้ทราบตามลำดับ

ข้อ ๖ พระภิกษุสามเณรวัดตรีวิสุทธิธรรม ต้องนุ่งห่มให้เรียบร้อยเป็นบริมณฑล,ตามระเบียบของวัด ในขณะที่อยู่ภายในกุฏิให้ใส่อังสะให้เรียบร้อย ถ้าจะไปในเขตพราวาสต้องห่มจีวรหรือมีผ้าห่มปิดกายเบื้องต้นให้เรียบร้อย (เพราะในวัดนี้มีโยมผู้หญิงอยู่มาก)

ข้อ ๗ ห้ามเล่นการพนันหรือการละเล่นอื่นใด อันเป็นลักษณะของการพนัน ห้ามมิไว้ในครอบครอง หรือเสพสิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่งผิดกฎหมายทุกชนิด เด็ดขาด (รวมถึงบุหรี่ไฟฟ้า)

ข้อที่ ๘ งดการใช้โซเชียลมีเดีย อาทิ เฟสบุ๊ก ท้ามกดไลค์ กดแชร์ โพสต์ภาพ รวมถึงข้อความวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นต่าง ๆ และห้ามมิสุขุขบรรณโดยเด็ดขาด เมื่อจะไปธุระนอกวัดห้ามหนึ่งในรถที่มีผู้หญิงขับโดยไปสองต่อสองเด็ดขาด

ข้อ ๙ ห้ามมิสุขุแสดงตนหรือพูดให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนได้ฌานขั้นนั้นขั้นนี้ ตนได้บรรลุวิโมกข์ ได้สมาธิสามารถเข้าสมาบัติได้ หรือสำเร็จมรรคสำเร็จผลอย่างนั้น อย่างนี้ เรียกว่า อวดอุตริมนุสสรรม ห้ามทำนายทายทักให้กับญาติโยม

ข้อ ๑๐ ห้ามบิณฑบาตรแล้วนำภัตตาหารเข้าไปฉันในกุฏิเด็ดขาด ถ้าปรารถนาจะฉันเข้าไปให้ลงฉันรวมที่ห้องฉันเท่านั้น (เว้นแต่บางกรณีหรือมิสุขุบางรูปที่ได้รับอนุญาตแล้ว)

ข้อ ๑๑ ห้ามมิสุขุสนทนาธรรมกับภรรยาหลังเวลา ๑๘:๐๐ น. ไม่อนุญาตให้ญาติโยมเข้าไปประเด็นอาหารภายในเขตสงฆ์ เว้นไว้แต่ได้รับอนุญาตจากมิสุขุที่ดูแลปกครองสงฆ์ ห้ามให้ภรรยาโดยเฉพาะผู้หญิงเข้าไปในเขตสงฆ์เด็ดขาด มีเหตุจำเป็นต้องขออนุญาตพระก่อน

ข้อ ๑๒ ห้ามสั่งกับข้าวพิเศษกับแม่ครัวเด็ดขาด วัดมีอย่างไรควรฉันอย่างนั้น (เว้นแต่มีครูบาอาจารย์หรือพระเถระผู้ใหญ่มา)

ข้อ ๑๓ บัจฉเวกขณะ ๔ อย่างที่พระมิสุขุควรละเว้นขวดยตลอดชีวิต เพราะเป็นการอยู่แบบง่าย ๆ อยู่แบบไม่รบกวนผู้อื่น ทำตัวให้เป็นผู้เลี้ยงง่าย อยู่ง่าย กินง่าย

ข้อ ๑๔ ภิกษุสามเณรต้องเอาใจใส่รับผิดชอบในหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมาย และพยายามปรับปรุงพัฒนาหน้าที่งานที่รับผิดชอบในส่วนของตนให้ดียิ่งขึ้น

ข้อ ๑๕ ให้เอื้อเฟื้อช่วยเหลือเกื้อกูลหน้าที่ของเพื่อนบรรพชิตด้วยกัน เมื่อมีโอกาส

ข้อ ๑๖ ให้ปฏิบัติตามศีลสิกขาบท เสด็จวัตร อันสมควรแก่เพศสมณะ ด้วยความเต็มใจ และให้เอื้อเฟื้อต่อการปฏิบัติธรรม

ข้อ ๑๗ ภิกษุทั้งหมดที่อยู่ภายในวัด ควรหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ อย่างน้อย ๑๕ วัน / ครั้ง เพื่อสนทนาธรรม ตามปัญหาข้อสงสัยเรื่องพระวินัยและรับฟังปัญหาภายในวัด ภายในคณะสงฆ์ เพื่อความสมัครสมานสามัคคีของหมู่คณะสงฆ์ที่อยู่ร่วมกัน เพื่อความเจริญในศีล สมาธิ ปัญญา

ข้อ ๑๘ พระภิกษุสามเณรรูปใด ละเมิดหรือไม่เอื้อเฟื้อต่อพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎระเบียบ คำสั่ง มติ หรือระเบียบนี้ ย่อมมีความผิดตามโทษานุโทษ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้

ก. ต่ำทณีโทษ

ข. ทำมมิให้พระภิกษุสามเณรอื่นรวมพูดคุยสนทนาด้วย

ค. ทำทัณฑ์บน หรือให้ขอขมาโทษ

ง. ขับไล่ออกจากวัด

จ. ให้สึกเสียจากเพศ

การพิจารณาโทษเป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าอาวาส เป็นมติของคณะสงฆ์ หรือเป็นภิกษุที่ได้รับมอบหมายหน้าที่จากเจ้าอาวาสเท่านั้น
ประกาศ ณ วันที่ ๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

พระครูพิทักษ์ศาสนวงศ์
(เจ้าอาวาสวัดตรีวิสุทธิธรรม)

ภาค ๑

วิธีพิมพ์และอธิษฐานบริหาร

ภาสกร

วิธีพิณฑุและอธิษฐานบริหาร

นะอุมปะนะ ภิกขุมา สีระระอาภะระ ดิณเณัง ทุพพัณเณระระระณเณัง...

“ หนึ่ง ภิกษุได้สิทธมาใหม่ ฟังถือเอาวัตถุสำหรับทำให้เสียสี ๓ อย่าง อย่างใดอย่างหนึ่ง คือ ของเขียวครามก็ได้ ตมก็ได้ ของดำก็ได้ ถ้าภิกษุไม่เอาวัตถุสำหรับทำให้เสียสี ๓ อย่างอย่างใดอย่างหนึ่ง ใช้สิทธใหม่ เป็นปาจิตตีย์ ”

คัมภีร์ภิกษุวิภังค์ ภาค ๒ (พระวินัยปิฎก อัม ๒)
ปาจิตตีย์ สุวาทนวรรค อภิชาตบทที่ ๘ (ป.๕๘)

เรื่องต้นบัญญัติ

ภิกษุและปริพาชก เดินทางจากเมืองสาเกตมาสู่เมืองสาวัตถี โจรปล้นระหว่างทางเจ้าหน้าที่จับโจรได้พร้อมทั้งของกลาง จึงขอให้ภิกษุไปเลือกสิทธของตนที่ถูกชิงไป ภิกษุเหล่านั้นจำไม่ได้ เป็นที่ติเตียน จึงทรงบัญญัติสิกขาบทว่าภิกษุได้สิทธมาใหม่มา ฟังถือเอาเครื่องทำให้เสียสีสีใดสีหนึ่งใน ๓ สี คือ สีคราม สีโคลน สีดำคล้ำ (มาทำเครื่องหมาย) ถ้าไม่ทำอย่างนั้น ใช้สิทธใหม่ ต้องอาบัติปาจิตตีย์

องค์แห่งอาบัติ ๑.นำสิ่งที่ไม่ได้ทำกับพิณฑุ ๒.ไม่ใช้ผู้ให้สิทธมาเป็นต้น ๓.มุ่งหรือหมั่นนั้น พร้อมด้วยองค์ ๑ ดังนี้ จึงเป็นปาจิตตีย์ (พุทธสิกขาธรรมฯ หน้า ๒๒๘)

มาจากหนังสือ พระอริยวินัย หน้า ๑๔๓/๔

ภิกษุผู้ได้สิทธใหม่ ต้องทำเครื่องหมายก่อนจึงมุ่งหมั่นได้ โดยทำเครื่องจุดกลมไม่เล็กกว่าหลังนิ้วมือรีด ไม่ใหญ่กว่า แวดตานกยูง ที่มุมใดมุมหนึ่งบนผ้า ด้วยสีเขียว(คราม) หรือสีโคลน หรือสีดำอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นดัดอักษรก็ได้ ในขณะทำเครื่องหมายให้กล่าวคำพิณฑุดังนี้

คำพิณฑุ

เครื่องหมายตัวอย่าง

อิหมัง พินทุกัปปัง กะโรมิ (๓ ทน)

- ๑. ●●●
- ๒. ○○○
- ๓. อม.

(แม้วาระที่หนึ่ง, แม้วาระที่สอง, แม้วาระที่สาม, ข้างเจ้าของทำเครื่องหมายผ้าผืนนี้)

คำอธิษฐานของบริวาร (ในทัตถบาท) พักตร์อธิษฐาน ๗ อย่าง

- ๑. พ่าสังฆาฏิ : อิมัง สังฆาฏิง อะธิฐฐามิ. (๓. ทน)
- พ่าสิวรร : อิมัง อุตตะรารสังคัง อะธิฐฐามิ (๓ ทน)
- พ่าสบง : อิมัง อันตะระระวสะกัง อะธิฐฐามิ. (๓ ทน)
- ๒. พ่าอาบน้ำฝน : อิมัง วัสสทธิกะสวากิกัง อะธิฐฐามิ. (๓ ทน)
- ๓. พ่าปูหนึ่ง : อิมัง นิสสีทะหนึ่ง อะธิฐฐามิ. (๓ ทน)
- ๔. พ่าปูนอน : อิมัง ปัจฉัตตะระระณัง อะธิฐฐามิ. (๓ ทน) หากพึงอธิษฐานว่า อิมานิ ปัจฉัตตะระระณานิ อะธิฐฐามิ.
- ๕. พ่าปิดผี : อิมัง กัณทปะภูจฉดาทิง อะธิฐฐามิ. (๓ ทน)
- ๖. พ่าเช็ดหน้า : อิมัง มุขะปะญณะนะโลสัง อะธิฐฐามิ. (๓ ทน)
- ๗. พ่าบริวาร : อิมัง ประริขาระโลสัง อะธิฐฐามิ. (๓ ทน)
- (แม้วาระที่หนึ่ง ข้าพเจ้าอธิษฐาน พ่าสังฆาฏิ พื่อนี้, แม้วาระที่สอง..., แม้วาระที่สาม...)
- พ่าบริวาร (หลายพื่อน) : อิมัง ประริขาระโลลลานิ อะธิฐฐามิ. (๓ ทน)
- (แม้วาระที่หนึ่ง ข้าพเจ้าอธิษฐาน พ่าบริวาร เหล่านี้, แม้วาระที่สอง..., แม้วาระที่สาม...)
- บาตร : อิมัง ปัตตัง อะธิฐฐามิ. (๓ ทน)
- (แม้วาระที่หนึ่ง ข้าพเจ้าอธิษฐาน บาตร ใบนี้, แม้วาระที่สอง..., แม้วาระที่สาม...)

หมายเหตุ
 พ่าไตร คือ พ่าสังฆาฏิ ๑ พ่าสิวรร ๑ พ่าสบง ๑
 พ่าบริวาร คือ พ่าสำรองที่เป็นพ่าสบง พ่าอังสะ พ่ากรองน้ำ
 ถุงบาตร ย่าม และพ่าช่อของ เป็นต้น

คำถอนอธิษฐาน (ในทัตถบาท)

- พ่าทุกจีนและบาตร : อิมัง สังฆาฏิง ปัจฉุทตะระรามิ. (๓ ทน)
- (แม้วาระที่หนึ่ง ข้าพเจ้ายกเลิก พ่าสังฆาฏิ พื่อนี้/บาตรใบนี้, แม้วาระที่สอง..., แม้วาระที่สาม...)

*ของบริวารทุกจีน พึงเทียบกับคำอธิษฐานในภาษาไทย หรือในไวยากรณ์บาลี

กาฬิก ๔

ของที่จะพึงฉันทให้ล่วงล่าคอดลงไป ท่านเรียกว่า กาฬิก ซึ่งมีกำหนดให้ภิกษุรับเก็บไว้และฉันทได้ในเวลาที่กำหนดชั่วคราว มี ๔ อย่าง ดังนี้

๑. ยาวกาฬิก คือ ของที่รับประเคนไว้และฉันทได้ตั้งแต่เช้าถึงเที่ยงวัน
๒. ยามกาฬิก คือ ของที่รับประเคนไว้และฉันทได้ชั่ววันหนึ่งกับคืนหนึ่ง
๓. สัตตทาฬิก คือ ของที่รับประเคนไว้และฉันทได้ภายใน ๗ วัน
๔. ยาวชีวิก คือ ของที่รับประเคนไว้และฉันทได้ตลอดไปไม่จำกัดเวลา

ที่จริงกาฬิกจริง ๆ นั้น คือ ๓ ข้อข้างต้น เมื่อจะกล่าวให้สิ้นเชิง ท่านจึงยกเอาของที่ไม่ได้จัดเป็นกาฬิกมากกล่าวไว้ด้วย คือ ยาวชีวิก ความจริงแล้ว ไม่ได้จัดเป็นกาฬิก แต่เพราะว่าเป็นของที่เกี่ยวข้องกันจึงนับรวมเข้าด้วย จึงรวมได้เป็น ๔ ชนิด

ยาอกาลิก

ของที่ใช้บริโภคเป็นอาหารจัดเป็นยาอกาลิก มี ๒ อย่าง คือ โภชนะ ทั้ง ๕ และชาทณียะ

๑. โภชนะทั้ง ๕ อย่างนั้น ได้แก่

- ๑) ข้าวสุกที่หุงจากธัญชาติทั้งหลาย
- ๒) ขนหมกมหาสา คือ ขนหมกที่ทำด้วยแป้งและถั่ววง เมื่อล่องคืนไปแล้วบูดเสียได้
- ๓) สัตตฺ คือ ขนหมก เป็นของที่ไม่บูดเสียง่าย
- ๔) ปลา (ปลานั้น รวมเอาสดรน้ำอย่างอื่นเข้าไปด้วย เช่น กุ้ง หอย และปู เป็นต้น ไม่มีชนิดใดที่ทำงำหนืดห้ามได้เลย อนุญาตให้ภิกษุฉันได้)
- ๕) เนื้อ (ยกเว้น เนื้อต้องห้าม ๑๐ อย่าง ได้แก่ เนื้อมนุษย์ เนื้อช้าง เนื้อม้า เนื้อสุนัข เนื้องู เนื้อราชสีห์(สิงห์) เนื้อหมี เนื้อเสือโคร่ง เนื้อเสือเทีลอง เนื้อเสือดาว ส่วนนมสดและนมส้ม ไม่จัดเข้าในโภชนะทั้ง ๕ นี้ จัดเข้าในโภชนะอื่นนอกนี้

เนื้อที่กล่าวมาแล้วนี้ เนื้อของมนุษย์นั้นห้ามอย่างกวดขันเพราะเป็นวัตถุแห่งอาบัติทุกขกรรม แม้เลือดก็สงเคราะห์เข้าในเนื้อด้วยเช่นกัน ส่วนเนื้อที่ที่เหลืออีก ๙ อย่างนั้นเป็นวัตถุแห่งอาบัติทุกขกรรม เนื้อที่ชาวบ้านใช้รับประทานกันโดยทั่วไป นอกจากที่ได้ระบุไว้แล้วนี้ เป็นของมิได้ห้ามมิให้ภิกษุฉันได้โดยตรง แต่ถ้ายังเป็นของดิบ ยังไม่ได้ทำให้สุกด้วยไฟ ห้ามภิกษุฉัน แม้เนื้อที่เป็นกบปียะโดยกำเนิด และทำให้สุกด้วยไฟแล้ว แต่เป็นของที่เขาฆ่าเพื่อนำมาทำอาหารถวายภิกษุ โดยเฉพาะ เนื้อชนิดนี้ เรียกว่า อุททิสสมังสะ ห้ามมิให้ภิกษุฉัน เพราะเป็นวัตถุแห่งอาบัติทุกขกรรม

ส่วนเนื้อสัตว์ที่เขาฆ่าเพื่อนำไปขายเป็นอาหารของคนทั่วไป เรียกว่า ปวัตตมังสะ คือเนื้อที่มีอยู่แล้ว หรือว่าเนื้อที่เขาฆ่าเพื่อนำไปทำอาหารเฉพาะตัวของเขาหรือคนบางพวกบางกลุ่ม ไม่จัดว่าเป็นอุททิสสมังสะ คือเนื้อที่เจาะจง หากเขานำเนื้อนั้นไปทำอาหารถวาย ภิกษุฉันได้ไม่ต้องอาบัติ แต่ถ้ายังภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นเนื้อที่เขาฆ่าเจาะจงถวาย หรือสงฆ์แล้วฉันเข้าไป ต้องอาบัติทุกขกรรม

เนื้อที่บริสุทธี โดยส่วน ๓ คือ ภิกษุไม่เห็น ภิกษุไม่ได้ยิน ภิกษุไม่ได้สงสัยว่า เขาฆ่าเฉพาะเจาะจงตัวเอง ฉันได้ไม่มีโทษทางวินัย

ปลาที่เหมือนกัน คือ หากเป็นของบริสุทธิ์ทั้ง ๓ อย่าง ตามที่กล่าวมาข้างต้น ภูษณ์ได้ไม่เป็นอาบัติ การฉันปลา และฉันเนื้อของภูษณ์นั้น ได้เกิดมีปัญหขึ้นในสมัยพุทธกาลมาแล้ว คือ ครั้งหนึ่งพระเทวทัตทูลขอพระศาสดาในเรื่องห้ามมิให้ภูษณ์ปลาและเนื้อ แต่มีได้อ่างเหตุผลว่าเพราะอะไรจึงมีต้องการให้ภูษณ์ แต่พระศาสดาก็มิได้ทรงอนุญาตตามคำทูลขอนั้น พระองค์ทรงอนุญาตให้ภูษณ์ปลาและเนื้อได้หากบริสุทธิ์โดย ๓ ส่วน ตามที่กล่าวมาข้างต้น และต่อมามีพระเทวทัตก็ถือเอาเหตุนี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำลายสงฆ์ และประกาศตนเองเป็นศัตรูกับพระศาสดา

๒. ขาทนียะ ของขบเคี้ยว คือ ผลไม้ และเหงำมีมันเป็นต้น เรียกว่า ขาทนียะ พืชที่ใช้เป็นโภชนะได้นั้นมี ๒ ชนิด คือ

๑) บุพพัตถนชาติ คือ ของที่จะพึงกินก่อน ได้แก่ ธัญชาติ คือ พืชที่มีกำเนิดเป็นข้าวทุกชนิด (ในพระบาลีท่านแสดงไว้ ๗ ชนิด) ได้แก่

๑. สาลี (ข้าวสาลี) ๒. วัชชี {ข้าวเปลือก (ข้าวเจ้า) } ๓. ยาว (ข้าวเหนียว) ๔. โคธุม (ข้าวละมาน) ๕. กงค (ข้าวฟ่าง) ๖. ตรีโก (ลูกเดือย) ๗. กุฑุสโก {หญ้ากับแก้ว (ไม้ล้มลุกชนิดหนึ่ง ใช้เป็นฟัก) }

๑) อปรัตถนชาติ คือ ของที่จะพึงกินในภายหลัง ได้แก่ ถั่วชนิดต่าง ๆ และงา พืชทั้ง ๒ ชนิดนี้ เป็นมูลเหตุแก่ข้าวสุก และขนม ๒ ชนิด คือ ขนมสวด และ ขนมแห้ง

ของขบเคี้ยวนั้นบางอย่างก็เป็นพืชตาม เช่น ผลไม้ที่มีเมล็ดอาจจะเพาะให้งอกเป็นต้นอ่อนขึ้นได้ และเหงำที่ใช้ปลูกได้เหมือนกัน ภูษณ์จะฉันผลไม้ที่คนปลูกเปลือกแล้วก็คงใช้พินกันหรือขบเอาเป็นพื้น พระพุทธเจ้าจึงทรงอนุญาตให้อุปสัมบัน (คนที่มีได้อุปสมบท เช่น สามเณร และภราดร) ทำให้เป็นกบปียะ คือของที่สมควรแก่ภูษณ์เสียก่อน

การกระทำพืชและผลไม้ให้เป็นกบปียะนั้น มี ๓ วิธี คือ

๑. ด้วยการเอาไฟลี้ ๒. ด้วยการใช้มีดกรีด หรือบดเปลือก ๓. ด้วยการเอาเล็บจิก หรือเด็ดให้ขาดออกจากกัน

"อุปสัมบันผู้ให้ทำกบปียะกล่าวว่า "กบปียํ ภโรติ" อุปสัมบันผู้ทำกบปียะเอามือหนึ่งจับสิ่ง ของที่จะทำกบปียะ มือหนึ่งจับวัตถุที่จะใช้ทำกบปียะ มีมิดเป็นต้นแล้ว

ตัดหรือผ่าหรือฉีกไป ที่สิ่งของนั้นพร้อมกล่าวว่า "กบปีย ภนเต" เป็นเสร็จพิธี, =ผู้ชำระ. •

ส่วนพืชที่ยังอ่อนหรือเป็นของปล่อนเมล็ดออกได้ ไม่ต้องทำเป็นกับปียะ ภูมิภาคี่ตนเองได้ แต่ถ้าจะให้เขาทำเป็นกับปียะ ท่านแนะนำให้พูดว่า "จงทำให้เป็นกับปียะ" ของที่เป็นอาหารได้แก่ ๑ จัดเป็นยาถากถาง ส่วนของที่ทำเป็นอาหารตามลำพังไม่ได้ ต้องใช้ประกอบเข้ากับสิ่งอื่นจึงจะสำเร็จเป็นอาหาร เช่น พดกผักต่าง ๆ ถ้าใช้ประกอบเป็นอาหารอย่างเดียวยึดเจ้าในพดกยาถากถาง แต่ถ้าใช้ประกอบในทางอื่น สมควรจะเป็นกาถากได้ได้ ก็จัดเข้าในกาถากนั้น

ยาถากถางพอพ้นกำหนดเวลาแล้ว (ของที่รับประทานไว้และฉันได้ตั้งแต่เช้าถึงเที่ยงวัน) ภูมิภาคี่ให้ส่งส่งไปต้องอาบตีปาจิตตีย์ด้วยวิภาลโฆชนสิกขาบท รับประทานของค้างคืนไว้แล้วฉันในวันรุ่งขึ้นเป็นต้นไป ต้องอาบตีปาจิตตีย์ด้วยสันนิธิการสิกขาบท

เดิมทีเดิยวั้นดูเหมือนจะมีพุทธประสงค์ให้ภูมิภาคี่เที่ยวแสวงหาภูมิภาคี่เฉพาะวันเท่านั้น ไม่ต้องเก็บสะสมไว้ให้ลำบาก แต่ในเวลาต่อมาทรงพบข้อขัดข้องตามที่ปรากฏในพระบาลีว่า ในคราวภูมิภาคี่เดินทางกันดาร ทรงอนุญาตให้ภูมิภาคี่ผู้จะเดินทางแสวงหาเสบียงสำหรับเดินทาง คือ ข้าวสาร ถั่ว เกลือ น้ำอ้อย น้ำผึ้ง และเนย เป็นต้น ตามความต้องการที่จำเป็น และถ้ามีคนศรัทธาเลื่อมใสมอบเงินทองไว้ในมือกับปียะการก (ผู้รับใช้ภูมิภาคี่ในเรื่องปัจจัย ๔) ด้วยการสั่งไว้ว่าให้ช่วยสั่งของที่เป็นกับปียะถวายภูมิภาคี่ ภูมิภาคี่จะยินดีของอันเป็นกับปียะที่กับปียะการกสั่งการให้นั้นก็ไม่ได้ ไม่ทรงปรับว่าเป็นการยินดีในเงินและทองโดยประการใด ๆ ข้อนี้ท่านเรียกว่า เมณฑกานุญาต แปลว่า ทรงอนุญาตปรารภเมณฑกเศรษฐีผู้ถวายเป็นคนแรก แต่ในบุพพสิกขาวัณณนาเรียกว่า เมณฑกบัญญัติ

ยามกาลิก

พระพุทธชานุกฎาตน้ำอัฐฐฐาน

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงทำธรรมิกถา ในเพราะเหตุเป็น เค้ามูลนั้น ในเพราะเหตุแรกเกิดนั้น แล้วตรัสอนุญาตแก่ภิกษุทั้งหลายว่า "ดูก่อน ภิกษุทั้งหลายเราอนุญาตน้ำปานะ ๘ ชนิดคือ

น้ำปานะทำด้วยผลมะม่วง (อมพพาน์) ๑ น้ำปานะทำด้วยผลท้าว (ขมพพาน์) ๑ น้ำปานะทำด้วยผลกล้วยมีเมล็ด (โจจพาน์) ๑
น้ำปานะทำด้วยผล กล้วยไม่มีเมล็ด (โมจพาน์) ๑ น้ำปานะทำด้วยผลมะขาง (มรุกพาน์) ๑ น้ำปานะทำด้วยผลจันทน์หรืออองุ่น (มุกทิกพาน์) ๑
น้ำปานะทำด้วยงั่วบัว (สาธุกพาน์) ๑ น้ำปานะทำด้วยผลมะพร้าวหรือลิ้นจี่ (พารุสกพาน์) ๑.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตน้ำผลไม้ทุกชนิด เว้นน้ำต้มเมล็ด ข้าวเปลือก.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตน้ำใบไม้ทุกชนิด เว้นน้ำผักตอง.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตน้ำดอกไม้ออกไม้ทุกชนิด เว้นน้ำดอก มะขาง.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตน้ำอ้อยสด. "

น้ำปานะแห่งผลไม้เล็กมี ทวาย มะขาม มะงั่ว มะขวิด สะต้อ และเล็บเหยี่ยว เป็นต้น มีคติอย่างอัฐฐฐาน แต่ น้ำปานะแห่งผลไม้เทศ
านั้น ไม่ได้ทรงอนุญาตไว้ก็จริง. ถึงกระนั้น ย่อม เข้ากับสิ่งที่เป็นกัมปิยะ; เพราะฉะนั้น จึงควร.

จริงอยู่ เว้นรสแห่งเมล็ดข้าวกับทั้งสิ่งทีอนุโลมเสีย แล้ว จึงชื่อว่าน้ำผลไม้อื่น ที่ไม่ควร ย่อมไม่มี น้ำผลไม้ทุกชนิดเป็นยาม กาลิกแท้.

น้ำอัฐฐฐาน หรือ ปานะ คือ น้ำสำหรับดื่มที่คั้นออกมาจากน้ำผลไม้ชนิดต่าง ๆ เรียกว่า ยามกาลิก ท่านแสดงไว้ในบาลี ๘ ชนิด กล่าวนี้

วิธีทำน้ำอัฐฐฐาน หรือทำน้ำปานะ ในสมัยก่อนมีวิธีทำ คือ ใช้มีดปิกหรือฝานผลไม้ที่สุกตามชนิดของผลไม้ ๘ อย่าง ตามที่กล่าวมาแล้ว เอาผ้าทอ ปิดผ้าให้ตึงอัดน้ำผลไม้ให้
ตายออกจากผ้า เติมน้ำลงไปให้พอดี ปรงรสด้วยเกลือหรือน้ำตาลพอสมควร แต่ในปัจจุบันนี้มีความเจริญก้าวหน้าไปตามยุคสมัย สามารถใช้เครื่องปั่นน้ำผลไม้แทนได้ ทั้งนี้เพื่อความ
สะดวกและพุกทล็กอนามัย น้ำปานะนี้ให้ใช้ผลไม้สด คือ ห้ามมิให้ต้มสุกด้วยไฟทำ อนุปลั้มบ้นจัดทำถวายจึงจะควรในเวลาวิกาล หากภิกษุทำเอง มีคติเป็นยามกาลิก เพราะรับประเคน
ไว้ทั้งผล ของที่ใช้ปรงรสเช่น เกลือ น้ำตาล ห้ามมิให้อาของที่รับประเคนไว้ค้างคืนมาใช้ น้ำปานะนี้มุ่งเอาของทีอนุปลั้มบ้นทำถวายด้วยของของเขาเอง

ยามกาลิกนี้ หากล่วงเวลากำหนดคืนหนึ่งไปแล้ว ท่านห้ามมิให้ภิกษุฉัน ถ้าฉันฉันปรับอบัติทุกกฎ พระมติว่าถ้าล่วงเลยคืนหนึ่งไปแล้ว น้ำปานะนั้นจะเปลี่ยนเป็นรสเมฆา
กลายเป็นเมรัยไป

สัตตาทกกาลิก

สัตตาทกกาลิกนั้น ได้แก่ เภสัช ๕ ชนิด มีอายุกาลเพียง ๗ วัน คือ

๑. สบปี เนยใส ๒. นวนิต์ เนยจืด ๓. เตล น้ำมัน ๔. มธุ น้ำผึ้ง ๕. พานิต น้ำอ้อย

ของทั้ง ๕ อย่างนี้ ท่านเรียกว่า เภสัช เพราะทำให้เป็นยาบำบัดโรคพอมเทสียง หรือโรคกษัย (กระษัย) ซึ่งมักเกิดระบาดในช่วงสารทฤดู (ช่วงเวลาทำบุญสิ้นเดือนสิบ) เนยใส และเนยจืด ฤกษ์ทำเองไม่ได้ ส่วนน้ำมันพอจะทำได้ จึงอนุญาตให้ฤกษ์รับประเคนมันเปลวสัตว์เพื่อให้เสียวเป็นน้ำมันได้ แต่ต้องเสียวให้เสร็จก่อนเที่ยง ถ้าทำเสร็จเลยเวลาเที่ยงไปแล้วห้ามฉัน เพราะเป็นวัตถุแห่งอาบัติทุกกฏ

วัตถุที่ใช้สำหรับทำน้ำมัน มี ๓ ชนิด คือ

ในพระบาลีท่านแสดงมันเปลวของสัตว์ ๕ ชนิด คือ

๑. น้ำมันเปลวของสัตว์ ยกเว้นมนุษย์	๑. มันเปลวหมี	๒. มันเปลวปลาต่าง ๆ
๒. พืชที่มีกำเนิดเป็นยาวกาลิก มีถั่วและงา เป็นต้น	๓. มันเปลวปลาฉลาม	๔. มันเปลวหมู
๓. พืชที่มีกำเนิดเป็นยาวชีวิต มีเมล็ดพันธุ์พักากาด เป็นต้น	๕. มันเปลวลา	

เมื่อฤกษ์จะทำการเสียวน้ำมันจากเปลวสัตว์ที่รับประเคนไว้ก็ต้องทำให้เสร็จก่อนเวลาเที่ยง หากทำผิดเวลาคือหลังจากเที่ยงวันไป ก็จัดเป็นวัตถุแห่งอาบัติทุกกฏ ดังนี้ คือ

๑. รับประเคนก่อนเที่ยงและเสียวก่อนเที่ยง แต่กรองหลังเที่ยง ต้องทุกกฏ ๑ สภา
๒. รับประเคนก่อนเที่ยง แต่เสียวและกรองหลังเที่ยง ต้องทุกกฏ ๒ สภา
๓. รับประเคนหลังเที่ยง เสียวและกรองหลังเที่ยง ต้องทุกกฏ ๓ สภา

น้ำมันที่สกัดจากพืชที่เป็นยากราก ฤกษ์ทำเองมีคติดอย่างยากราก เลยเที่ยงวันไปแล้ว ห้ามมิให้ฤกษ์อื่น ส่วนน้ำมันที่สกัดจากพืชน้ำเป็นยากราก มีเมล็ดผักกาดเป็นต้น ท่านอนุญาตให้ฤกษ์ทำเองได้ น้ำปานะก็ดี น้ำมันก็ดี เมื่อฤกษ์รับพระเศวตทั้งวัดฤกษ์ ทำให้เสร็จในกาลคือเวลาที่กำหนดตั้งแต่เช้าถึงเที่ยง โดยการแปรสภาพจากวัดฤกษ์เดิมให้เป็นน้ำปานะและน้ำมันแล้ว น่าจะใช้ได้ตลอดคราวของกาลิกนั้น

น้ำอ้อย ที่อนุสัมมันทำให้เป็นปานะ และกรองให้หมดกากแล้วจึงจะฉันได้ในเวลาวิกาล ฤกษ์ทำเอง รับทั้งวัดฤกษ์คือลำอ้อยมีคติดอย่างยากราก ท่านห้ามมิให้ฉันในเวลาวิกาล รับพระเศวตน้ำอ้อยสดมาเคี้ยวท่านอนุญาต พระมติว่าน้ำอ้อยจัดเป็นสัตตาทกาลิกนั้น ได้แก่น้ำอ้อยที่ทำให้แข็งแล้ว ที่ท่านเรียกว่า ภาณิต คือยังเหลว แต่เคี้ยวจนงวดไม่กลายเป็นเมรัยแล้ว ส่วนน้ำอ้อยสดที่อาจจะกลายเป็นเมรัยได้ควรจัดในยากราก ภาณิต (น้ำอ้อยบ) ที่แข็ง ฤกษ์ไม่อาพาธเมื่อต้องการจะฉันควรละลายน้ำก่อนค่อยฉัน แต่ฤกษ์ผู้อาพาธฉันเลยได้ ท่านไม่ห้าม

สัตตาทกาลิกที่ฤกษ์ไม่ได้ทำเอง รับพระเศวตในเวลาเช้า แม้ฉันพร้อมทั้งอาหารในวันนั้นก็ ได้ แต่เลยเที่ยงวันไปแล้วฉันปนกับอาหารไม่ได้ แม้ในวันรุ่งขึ้นฉันได้โดยฐานเป็นเภสัชตลอดกาล ล่วง ๗ วันไปแล้ว จงที่รับพระเศวตไว้เป็นนิสสัคคีย์ ฤกษ์ผู้เก็บของที่รับพระเศวตไว้เป็นอาบัติปาจิตติย หากฉันเภสัชที่เป็นนิสสัคคีย์นั้นต้องอาบัติทุกกฏ.

ยาวชีวิก

ของที่ใช้ประกอบเป็นยา นอกจากกาลิก ๓ อย่างนั้น ลัดเป็นยาวชีวิก ในพระบาลีแบ่งประเภทได้ ดังนี้

๑. รากไม้ เรียกว่า มूलเภสัช มีดังนี้

๑) ทลิตทท์	ขมิ้น
๒) ลิงฺติเวร	ชิง
๓) วจ	ว่านน้ำ
๔) วจตฺถ	ว่านเปราะ
๕) อติวิศ	อูตพิต
๖) กฏฺกโรทฺธิ	ข่า
๗) อุตฺริ	แฝก
๘) ฆทฺทมุตฺตก	ทัญญาแก้ดหมู

๔. ผลไม้ เรียกว่า ผลเภสัช มีดังนี้

๑) วิลงฺต	ผลพิลังกาส
	(ผลส้ม)
๒) ปิปลิ	ติปลิ
๓) มริฉ	พริก
๔) ทริตกริ	สมอไทย
๕) วิเวทก	สมอพิเภก
๖) อามลก	มะขามป้อม
๗) โภฏฐผล	ผลแห้งโภฐ เป็นต้น

๒. น้ำฟาด เรียกว่า กสาณเภสัช มีดังนี้

๑) นิหพทสาโ	น้ำฟาดสะอาด
๒) กุฏฺชทสาโ	น้ำฟาดมูกมัน
๓) ปิโฆลทสาโ	น้ำฟาดกระดอม
	หรือมุลกา
๔) ปคฺคฉทสาโ	น้ำฟาดบอระเพ็ด
	หรือพระยาหม้อเหล็ก
๕) นคฺคฉทสาโ	น้ำฟาดกระถินพิมาน เป็นต้น

๕. ยางไม้ เรียกว่า ชตุเภสัช มีดังนี้

๑) ชิงฺค	ยางไม้ชนิดหนึ่ง ท่านกล่าวว่า ไทลออกจากต้นทิงศ์
๒) ชิงฺคฺชตฺ	ยางไม้ชนิดเดียวกัน แต่เดี่ยวออกจากก้านและใบต้นทิงศ์
๓) ชิงฺคฺชติปวฺกฺก	ยางไม้ชนิดเดียวกัน เดี่ยวออกจากใบทิงศ์ หรือเดี่ยว
ของอื่นด้วย ๓ อย่างนี้ เป็นชนิดมทาทิงศ์
๔) ตกฺกปตฺติ	ยางชนิดเดียวกัน ไทลออกจากใบไม้
๕) ตกฺกปณฺธิ	ยางชนิดเดียวกัน ท่านว่าเอาใบไม้มาคั่วออกจาก
ไทลออกจากก้านบ้าง
๖) สชฺชฺลล	กำยาน เป็นต้น

๓. ใบไม้ เรียกว่า ปิณณเภสัช มีดังนี้

๑) นิหพปณฺ	ใบสะอาด
๒) กุฏฺชปณฺ	ใบมูกมัน
๓) ปิโฆลปณฺ	ใบกระดอม หรือมุลกา
๔) คฺคฺชปณฺ	ใบกระเพรา หรือแมงลัก
๕) กปฺปาลิกปณฺ	ใบฝ้าย

๖. เกลือ เรียกว่า โฉนเภสัช มีดังนี้

๑) สวมุทฺทิก	เกลือสมุทร
๒) กวพโลณ	เกลือดำ (ดีเกลือ)
๓) สนิชว	เกลือสินเธาว์ เป็นเกลือ
เกิดบนดินในที่ดอนเก็บมาหุง
จนน้ำแห้งจะได้เกลือสีขาว
๔) อพฺภิท	เกลือที่เขาเอาดินโป่ง
มาเคี่ยวน้ำขึ้น
๕) วิฉ	เป็นเกลือชนิดหนึ่งเขาปรุง
สัสมารต่างๆ หุงขึ้นมีสีแดง

รากไม้ น้ำฟาด ใบไม้ ผลไม้ ยางไม้ เกสร เป็นต้นอีกที่มีได้ฉันเป็นอาหาร แต่ฉันเป็นยารักษาโรค จัดเป็นยารักษาโรค ทั้งสิ้น ต่อเมื่อมีเหตุ
จึงฉันได้ เมื่อไม่มีเหตุ ภิกษุฉันเข้าไปเป็นอาบัติทุกกฏ แต่ในวิภังค์แห่งภิกษุวรรค สิกขาบทที่ ๘ มีความว่า ภาลินกินเพื่อเป็นอาหาร ท่านปรับอาบัติ
ทุกกฏทั้ง ๓ อย่าง คือ ทั้งภุมกาลีภ สัตตทกาลีภ และยารชิวิก

ว่าด้วยกาลกิระคนกัน

คำว่า ตททุปฏิบัติคือ ฤาเด กุบัติ เป็นต้น พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสหมายเอารสที่เจือกันทุกอย่าง. ก็ถ้าน้ำปानะเป็นของที่รับประทานกับ มะพร้าวทั้งผล ยังไม่ได้ปอกเปลือก เอามะพร้าวออกเสียแล้ว น้ำปानะนั้น ควรแม้ในเวลาวิกาล.

พวกทายกถวายข้าวปายาสเย็น วางก่อนสัปดาห์ไว้ข้างบน เหยยใสใครไม่ ปนกับข้าวปายาส จะเอาเหยยใสนั้นออกไว้ฉัน ๗ วันก็ควร.

แม้ในสัตตาทกาลิกที่เทสือ มีน้ำผึ้งและน้ำตาลที่เป็นแห่งเป็นต้น ก็นัย นี้แล.

พวกทายกถวายบิณฑบาต ประดับด้วยกระวานและลูกจันทร์เป็นต้น บ้าง กระวานและลูกจันทร์เป็นต้นนั้น พึงยกออกล้างไว้ฉันได้ตลอดชีวิต ในจึงที่เขาใสในยาตุถวายเป็นต้นก็ดี. ในจะเอมที่เขาใส้ในน้ำเป็นอาทิ แลแล้ว ถวายเป็นต้น ก็ดี มีนัยเหมือนกันแล.

กาลิกใด ๆ เป็นของมีรสระคนปนกันไม่ได้ อย่างนั้น กาลิกนั้น ๆ แม้ รับประทานรวมกัน; ล้างหรือปอกเสียจนบริสุทธิ์แล้วฉัน ด้วยอำนาจแห่งกาลของกาลิกนั้น ๆ ย่อมควร. แต่ถ้ากาลิกใดเป็นของมีรสแทรกกันได้ ปนกันได้ กาลิกนั้น ย่อมไม่ควร.

จริงอยู่ ยาวกาลิกย่อมชักกาลิกทั้ง ๓ มียามกาลิกเป็นต้น ซึ่งมีรสเจือกับตน เข้าสู่สภาพของตน ถึงยามกาลิก ก็ชักกาลิก แม้ ๒ มีสัตตาทกาลิกเป็นต้น เข้าสู่สภาพของตน สัตตาทกาลิกแล้ว ย่อมชักยาวชวิกที่ระคน เข้ากับตน เข้าสู่สภาพของตนเหมือนกัน เพราะฉะนั้น พึงทราบสันนิษฐานว่า ยาวชวิกที่รับประทานในวันนั้นก็ดี รับประทานในวันก่อน ๆ ก็ดี ปนกับสัตตาทกาลิกนั้น ซึ่งรับประทานในวันนั้น ควรเพียง ๗ วัน ปนกับสัตตาทกาลิกที่รับประทานได้ ๒ วัน ควรเพียง ๒ วัน ปนกับสัตตาทกาลิกที่รับประทานได้ ๓ วัน ควรเพียง ๕ วัน ปนกับสัตตาทกาลิกที่รับประทานได้ ๗ วัน ควรในวันนั้นเท่านั้น ก็เพราะเหตุนี้แล พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงไม่ตรัสว่า ภัทศุทั้งหลาย ยาวชวิกที่รับประทานในวันนั้น ปนกับสัตตาทกาลิก ควร ๗ วัน ตรัสว่า ยาวชวิกที่รับประทานแล้ว คือปนกับสัตตาทกาลิก ควร ๗ วัน ก็เมื่อกาลิก ๓ นี้ก้าวล่วงกาล ยาม และ ๗ วัน พึงทราบอาบัติด้วยอำนาจวิกาลโภชนสิกขาบท สันนิชิตสิกขาบท และภสัชชสิกขาบท.

ก็แล ในกาลิก ๔ นี้ กาลิก ๒ คือ ยาวกาลิก ๑ ยามกาลิก ๑ นี้ เท่านั้น เป็นอันโตดูตตะด้วย เป็นสันนิชิตการกะด้วย: แต่สัตตาทกาลิก และยาวชวิก แม้จะเก็บไว้ในอภิปิณฑุ ก็ควร. ทั้งไม่ให้เกิดสันนิชิตด้วย ดังนี้แล. คำที่เทสือในที่ทั้งปวง ตื่นทั้งนั้น ฉะนั้นแล.

พระวินัยปิฎก มหาวรรค เล่ม ๕ ภาค ๒ - หน้าที่ ๑๙๑ - ๒

กาลีบางอย่างไร้ประคนเข้ากับกาลีอีกอย่างหนึ่ง ท่านมีกำหนดให้ใช้ได้ชั่วคราวของกาลีที่มีกำหนดเวลาสั้น เช่น ยางง เป็นยางซีวิกไม่ได้จำกัดกาลเวลาในการฉน เมื่อไปผสมกับน้ำผึ้งเป็นกระสายน้ำผึ้ง เป็นลัตตทกาลีไป มีกำหนดเวลาฉน ๗ วัน ยางนั้นก็พลอยเป็นลัตตทกาลีไปกับน้ำผึ้งด้วยเครื่องเทศ เช่น กระวาน กานพลู ลูกผักชี อบเชย ซึ่งเป็นยางซีวิก แต่เมื่อปรุงกับข้าวสุกที่หุงด้วยกระทิหรือปรุงเป็นอาหารอย่างอื่น ก็กลายเป็นยางกาลีไปตาม

ลัตตทกาลี และยางซีวิกที่รับประคนได้แรมคืนแล้ว ท่านห้ามมิให้นำไปปนกับยางซีวิก เช่น จะเอาน้ำตาลที่รับประคนแรมคืนได้แล้วมาฉนกับขนมครกเป็นต้นไม่ได้ ท่านห้ามฉน ในลัตตตติกชันธกะ ท่านปรับอาบัติปาจิตติย์ เพราะฉนของเป็นลันนิจิ เองไปเจือปนกับน้ำป่านะแล้วฉน ท่านปรับอาบัติทุกกฏ

ภาค ๔

วิธีแสดงอาบัติ

วิธีขั้นตอนชำระอาบัติให้สัตย์ปาจิตตีย์

วิธีขอขมาและพิธีอภัยพระอาจารย์

วิธีลาสิกขา

วิธีแสดงอาบัติ

อุลลัจฉัย ปาจิตติย ทุกกฏ และทุพภาษิต

การแสดงอาบัติ

๑. ผู้ต้องอาบัติ **ปาราชิก** ควรปฏิญญา (รับความจริง) แล้วลาสิกขาไปเสีย
๒. ผู้ต้องอาบัติ **สังฆาทิเสส** ต้องประพติดุฎฐานคามินี พึงบอกเสียแก่ภิกษุที่เป็นสมภาคแล้ว พึงออกเสียด้วยอยู่ปริวาสและประพติมานต์เถิด
๓. ผู้ต้องอาบัติ **นิสสัคคิยปาจิตติย** ให้สละสิ่งของอันเป็นเหตุให้ต้องอาบัตินั้นก่อน
๔. ผู้ต้องอาบัติ **อุลลัจฉัย ปาจิตติย ทุกกฏ และทุพภาษิต** ที่เป็นอาบัตินทุกาบัติ คือ อาบัติที่เบา ซึ่งต้องเปิดเผยโทษของตนแก่ภิกษุอื่นทันทีที่ระลึกได้ เมื่อโอกาสอำนวย (ไม่ต้องรอถึงวันอุโบสถ)

อาบัติอุลลัจฉัย คือ " ความล่วงละเมิดที่หายาบ " ชื่ออาบัตินั้นอย่างหนึ่งเป็นความผิดขั้นถาวร และไม่ร้ายแรงเท่าอาบัติปาราชิก เช่น ถูกต้องของเนื่องด้วยกายมาตุคามแล้วเกิดกำหนดยินดี มีอารมณ์เพศ ติดจะร่วมเพศ และไม่เท่าอาบัติ สังฆาทิเสส เช่น พยายามแต่สุกกะยังไม่เคยสิ้น ชักสือบ้นเกาะกั (กะเทย) และอาบัติที่หายาบ เช่น กลืนหรือฉั่นเลือดเนื้อมนุษย์ ทุ่งท่มหนังสือเยี่ยงเตียรถีย์ ก็ต้องอาบัติอุลลัจฉัย

อาบัติปาจิตติย คือ อาบัตินั้นยังกุศลธรรมให้ตกไป มี ๙๒ ลิกขาบท เช่น พุดปด พุดส่อเสียดภิกษุ พรากของเขี้ยว ทำสัตว์เล็กสัตว์น้อยให้ตาย ฉันทอาหารขาดการประเคน ฉันทอาหารในเวลาวิกาล ก็จะต้องอาบัติปาจิตติย

อาบัติทุกกฏ คือ อาบัตินั้นต้องเข้าแล้ว อดแสดงต่อหน้าสงฆ์ หรือคณะ หรือภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง จึงพ้นได้ มีอาบัติทุกกฏมากมาย เช่น ทุ่งท่มไม้เป็นปริมนทล ไปในละแวกบ้านไม่สำรวจ ฉันทังขุด ๑ ฉันทังจับ ๑ ฉันทเลียริมฝีปาก ปัสสาวะ-บ้วนเจพระรดของสดเขี้ยว ทุ่งขยะไม้เป็นที่ ขึ้นกุฎิตาลาไม่เจ็ดเท่าให้สะอาด เป็นต้น

อาบัติทุพภาษิต คือ อาบัตินั้นกล่าวชั่ว เช่น พุดทขอกล่อ และล่อเลียนกับผู้อื่นด้วยว่าคำอันเป็นคำชั่ว คำพลาด คำท่มท่มอง คำอันหนักปร่าจัญตีเตียน

คำแสดงอาบัติ

กุลลัจฉลย ปาจิตติย ทุกกฏ และทูปภวษิต

ผู้แสดงอาบัติแก่พระรชากว่าให้แสดงดังนี้

(ผู้แก้) : ะหัง อดุโส สัมพะทูลา	}	นานวตฺตฎกาโย กุลลัจฉลยาโย นานวตฺตฎกาโย ปาจิตติยาโย นานวตฺตฎกาโย ทุกกะฎาโย ทูปภวษิตาโย	}	อาบัตติโย อานโน ตา ปะฏิเทเสมิ
-----------------------------------	---	--	---	-------------------------------

(ข้าพเจ้าต้องอาบัติกุลลัจฉลย ปาจิตติย ทุกกฏ สิกขาบทหลายตัวหลายหมวดแล้ว และทูปภวษิตหลายตัวแล้วข้าพเจ้าขอแสดงอาบัติเหล่านั้น)

(ผู้ถอน) : ปัสสะถะ ภาณเต. (ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ท่านทั้งหลาย เห็นอยู่แลหรือ)

(ผู้แก้) : อามะ อดุโส ปัสสามิ. (ตูก่อนท่านผู้มีอายุ เออข้าเห็นอยู่ละ)

(ผู้ถอน) : อายะติง ภาณเต สังวะเรยยาถะ. (ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ท่านทั้งหลายพึงสำรวมต่อไปเถิด)

(ผู้แก้) : สาธุ สุมฺมสุ อดุโส สังวะริสสามิ. (๓ ทน) (ข้าแต่ท่านผู้มีอายุ ดีละ ข้าพเจ้าจักสำรวมด้วยดี , แม้วาระที่สอง...,แม้วาระที่สาม...)

คำแสดงอาบัติ

กุลลัจฉลย ปาจิตตีย์ ทุกกฏ และทูปภาษิต

ผู้แสดงอาบัติ่อนพรรษากว่าให้แสดงดังนี้

(ผู้อ่อน) : อะหัง ภันเต สัมพะทูลา	}	นานาวัตตกาโย กุลลัจฉลยาโย นานาวัตตกาโย ปาจิตตียาโย นานาวัตตกาโย ทุกกะฎาโย ทูปภาสิตาโย	} อาปัตติโย อานันโน ตา ปะฏิเทเสมิ
-------------------------------------	---	--	-----------------------------------

(ข้าพเจ้าต้องอาบัติกุลลัจฉลย ปาจิตตีย์ ทุกกฏ สิกขาบทหลายตัวหลายหมวดแล้ว และทูปภาษิตหลายตัวแล้วข้าพเจ้าขอแสดงอาบัติเหล่านั้น)

(ผู้แก้) : ปัสสะสิ อานุโส . (ตุก่อนท่านผู้มีอายุ ท่านแลเห็นหรือ)

(ผู้อ่อน) : อามะ ภันเต ปัสสามิ. (ข้าแต่ท่านผู้เจริญ เออ ข้าเห็นอยู่ละ)

(ผู้แก้) : อายะติง อานุโส สังวะเรยยาสิ. (ตุก่อนท่านผู้มีอายุ ท่านพึงสำรวมต่อไปเถิด)

(ผู้อ่อน) : สาธุ สุฏฐุ ภันเต สังวะริสสามิ. (๓ ทน) (ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ดีละ ข้าพเจ้าจักสำรวมด้วยดี , แม้วาระที่สอง...,แม้วาระที่สาม...)

วิธีขั้นตอนชำระอาบัตินิสัคคิยปาจิติย

เมื่อสละสิ่งของที่เป็นนิสัคคิยแล้ว ฟังแสดงอาบัติ ผู้รับของและรับการแสดงอาบัติแล้ว ฟังคืนสิ่งของให้แก่ภิกษุหนึ่ง ยกเว้น
รูปยะ ต้องสละทิ้งเลย สิ่งของที่เป็นนิสัคคิย ถ้ายังไม่ได้สละ ทากนำไปใช้ต้องอาบัติทุกกฏ สำหรับของบริวารที่สละแล้วได้คืนมา
ให้อริษฐานใหม่จึงใช้ได้ คำสละสิ่งของดังนี้ คำสละสิ่งของดังนี้ เพียงเป็นนิสัคคิยปาจิติยสิกขาบทที่ ๑ สิกขาบทที่ ๒ สิกขาบทที่ ๓

ขั้นตอนข้อที่ ๑ : คำสละสิ่งของที่เป็นนิสัคคิย

นิสัคคิยปาจิติยสิกขาบทที่ ๑ - อดิเรกสิทธที่เก็บได้เกิน ๑๐ วัน

พื้นเดียวด : อิมัง เม ภันเต* สีระรัง ทะสาทาทิกกัณตัง นิสัคคิยัง , อิมาทัง อายัสมะโต นิสัสซามิ.

“ ข้าแต่ท่านผู้ (เจริญ / มีอายุ) พำผืนนี้ของข้าพเจ้า ล่วง ๑๐ วันแล้ว เป็นนิสัคคิย ข้าพเจ้าเสียดสละพำนี้แก่ท่านผู้มีอายุ ”

เสียดสละดังนี้แล้ว ฟังแสดงอาบัตินั้นแก่ผู้รับดังกล่าวแล้วก่อนเถิด

ภิกษุผู้สละฟังแสดงอาบัติแล้ว ผู้รับฟังคืนพำนั้นด้วยคำว่า

: อิมัง สีระรัง อายัสมะโต ทम्मิ.

“ หรือจะคืนด้วยภาษาของตนเองก็ได้ ว่า ข้าพเจ้าให้พำนี้แก่ท่าน ”

*ผู้แก่พรรษาทำให้เปลี่ยน " ภันเต " เป็น " อาวุโส "

นิสสัยศรัทธาปัจเจกบุคคลที่ ๑ - อติเรกศีลที่เก็บไว้เกิน ๑๐ วัน

๒. พันหรือมากกว่า : อิมานิ เม ภันเต* สีละรัง ทะสาทาทิกกัณตตานิ นิสสัยศรัทธานิ , อิมานาทัง อายัสสะมะโต นิสสัยชามิ.

” ข้าแต่ท่านผู้ (เจริญ / มีอายุ) พัวทั้งหลายนี้ของข้าพเจ้า ล่วง ๑๐ วันแล้ว เป็นนิสสัยศรัทธา ข้าพเจ้าเสียดสละพัวทั้งหลายนี้แก่ท่านผู้มีอายุ ”

เสียดสละดังนี้แล้ว พึงแสดงอาบัตินั้นแก่ผู้รับตั้งล่วงแล้วก่อนเถิด

ภิกษุผู้สละพึงแสดงอาบัติแล้ว ผู้รับพึงคืนพัวนั้นด้วยคำว่า

: อิมานิ สีละรานิ อายัสสะมะโต ทम्मิ.

” หรือจะคืนด้วยภาษาของตนเองก็ได้ ว่า ข้าพเจ้าให้พัวทั้งหลายนี้แก่ท่าน ”

*ผู้แก้พระรชากรว่าให้เปลี่ยน ” ภันเต ” เป็น ” อาวุโส ”

นิสสัยคติย์ปาจิตติย์สิกขาบทที่ ๒ - ลีธราตครองล่องราตรี

พื้นเดิม : **อิหัง เม ภันเต*** ลีธะรัง รัตติวิปปะดุดัง (อัญญัตระ ภิกขุสัมมะติยา) นิสสัยคติยัง , อิมาหัง อายัสมะโต นิสสัยชามิ.
 " ข้าแต่ท่านผู้ (เจริญ / มีอายุ) พำไตรลีธราของข้าพเจ้านี้ได้อยู่ปราศจากแล้วราตรีหนึ่ง เป็นนิสสัยคติย์ เว้นจากภิกขุสมมติข้าพเจ้าเสียสละพำ
 ทั้งหลายนี้แก่ท่านผู้มีอายุ "

จะกล่าวตามชื่อก็ได้ว่า

: **อะยัง เม ภันเต** $\left\{ \begin{array}{l} \text{สังฆาฏิ} \\ \text{อุตตะราสังโฆ} \\ \text{อันตะระวาสะโก} \end{array} \right\}$ เอกรัตติง วิปปะดุดัน (อัญญัตระ ภิกขุสัมมะติยา) นิสสัยคติยัง , อิมาหัง อายัสมะโต นิสสัยชามิ.

ภิกษุผู้สละพึงแสดงอภัตติแล้ว ผู้รับฟังคืนพำนั้นด้วยคำว่า

: **อิหัง** $\left\{ \begin{array}{l} \text{สังฆาฏิ} \\ \text{อุตตะราสังโฆ} \\ \text{อันตะระวาสะโก} \end{array} \right\}$ อายัสมะโต ทัมมิ.

หรือจะคืนด้วยภาษาของตนก็ได้ ว่า " ข้าพเจ้าให้พำ (สังฆาฏิ / ลีธรา / สบง) นี้แก่ท่าน "

*ผู้แก้พรรณากว่าให้เปลี่ยน " ภันเต " เป็น " อายุโส "

นิสสัยศศิ์ปาจิตติ์สิกขาบทที่ ๓ - อภาลศีรที่เก็บไว้เกิน ๑ เดือน

คำสละผ้าอภาลศีรที่เก็บไว้เกิน ๑ เดือน

อิทัง เม ภันเต* อะภาละสีระรัง มาสาติภกันตัง นิสสัยศศิ์ , อิมาทัง อายัสมะโต นิสสัยชามิ.

ภิกษุผู้สละแสดงอาบัติแล้ว ผู้รับฟังคืนผ้านั้นด้วยคำว่า

อิมานิ สีระราณี อายัสมะโต ทัมมิ.

*ผู้แก้พระรชากรว่าให้เปลี่ยน " ภันเต " เป็น " อาวุโส "

ขั้นตอนที่ ๒ : แสดงอาบัตินิสสัยปาจิตติย์

ของจีนเดียว

ผู้แสดงอาบัติแก่พระสงฆ์ว่า ให้แสดงดังนี้

(ผู้แก้) อะหัง อดุโส นิสสัยปาจิตติยัง อาปัตติง อานโน ตัง ปะฎิเทเสมิ.

ข้าพเจ้าต้องอาบัตินิสสัยปาจิตติย์แล้ว คือ (ฟังเปลี่ยนแสดงไปตามที่ต้องอาบัติที่ลักขาบทจริง) ข้าพเจ้าขอแสดงอาบัตินั้น

(ผู้อ่าน) ปัสสะถะ ภันเต. (ท่านเห็นอาบัตินั้นหรือ)

(ผู้แก้) อามะ อดุโส ปัสสามิ. (ใช่! ข้าพเจ้าเห็น)

(ผู้อ่าน) อายะติง ภันเต สังวะเรยยาถะ. (ท่านฟังสำรวมระวังต่อไป)

(ผู้แก้) สาทุ สุมฺมสุ อดุโส สังวะริสสามิ.

หุตติยมปี สาทุ สุมฺมสุ อดุโส สังวะริสสามิ.

ตะติยมปี สาทุ สุมฺมสุ อดุโส สังวะริสสามิ.

(แม้วาระที่หนึ่ง , แม้วาระที่สอง , แม้วาระที่สาม ดีแล้วเชอ ข้าพเจ้าจะสำรวมไว้ด้วยดี)

ของขึ้นเดียว

ผู้แสดงอาบัติอ่อนพรรษาว่า ให้แสดงดังนี้

(ผู้อ่อน) อะทัง ภันเต นิสัคคิยัง ปาจิตติยัง อาปัตติง อาปนโน ตัง ปะฏิทเสมิ.

ข้าพเจ้าต้องอาบัตินิสัคคิยปาจิตติย์แล้ว คือ (พึงเปลี่ยนแสดงไปตามที่ต้องอาบัติที่สักขาบทจริง) ข้าพเจ้าขอแสดงอาบัตินั้น

(ผู้แก่) ปัสสะสิ อาดูโส. (ขอเห็นอาบัตินั้นหรือ)

(ผู้อ่อน) อามะ ภันเต ปัสสามิ. (ใช่! ข้าพเจ้าเห็น)

(ผู้แก่) อายะติง อาดูโส สังวะเรชยาติ. (ขอพึงสำรวมระวังต่อไป)

(ผู้อ่อน) สาธุ สุมฺมจฺ ภันเต สังวะริสสามิ.

ทุติยัมปี สาธุ สุมฺมจฺ ภันเต สังวะริสสามิ.

ตะติยัมปี สาธุ สุมฺมจฺ ภันเต สังวะริสสามิ.

(แม้วาระที่หนึ่ง , แม้วาระที่สอง , แม้วาระที่สาม ดีแล้วท่าน ข้าพเจ้าจะสำรวมได้ด้วยดี)

ของทลายขึ้น

ผู้แสดงอาบัติแก่พระราชาว่า ให้แสดงดังนี้

(ผู้แก้) อะทัง อาดูโส สัมพะทูลา นิสสัคคิยาโย ปาลิตติยาโย อาปัตติโย อาปัตติโย อาป็นโน ตา ปะภูเทเสมิ.

ข้าพเจ้าต้องอาบัตินิสสัคคิยาปาลิตติยฺแล้ว คือ (พึงเปลี่ยนแสดงไปตามที่ตองอาบัติที่ลิกขาบทจริงและกัขึ้นจริง) ข้าพเจ้าขอแสดงอาบัตินั้น

(ผู้อ่อน) ปัสสะมะ ภันเต. (ท่านเห็นอาบัตินั้นหรือ)

(ผู้แก้) อามะ อาดูโส ปัสสามิ. (ใช่! ข้าพเจ้าเห็น)

(ผู้อ่อน) อายะติง ภันเต สังวะเรชยาถะ. (ท่านพึงสำรวจมรรธังต่อไป)

(ผู้แก้) สาทุ สุมฺมสุ อาดูโส สังวะริสสามิ.

หุติยัมปิ สาทุ สุมฺมสุ อาดูโส สังวะริสสามิ.

ตะติยัมปิ สาทุ สุมฺมสุ อาดูโส สังวะริสสามิ.

(แม้วาระที่หนึ่ง , แม้วาระที่สอง , แม้วาระที่สาม ดีแล้วเชอ ข้าพเจ้าจะสำรวจมไ้ด้วยดี)

ของทลายขึ้น

ผู้แสดงอาบัติอ่อนพรรษากว่า ให้แสดงดังนี้

(ผู้อ่อน) อะทัง ภันเต สัมพะทูลา นิสัคคิยาโย ปาจิตติยาโย อาปัตติโย อาปัตติโย อาบันโน ตา ปะฏิเทเสมิ.

ข้าพเจ้าต้องอาบัตินิสัคคิยาปาจิตติย์แล้ว คือ (พึงเปลี่ยนแสดงไปตามที่ต้องอาบัติที่ลักขบเท็จและกึ่งจริง) ข้าพเจ้าขอแสดงอาบัตินั้น

(ผู้แก่) ปัสสะลี อาดูโส. (เจอเห็นอาบัตินั้นหรือ)

(ผู้อ่อน) อามะ ภันเต ปัสสามิ. (ใช่! ข้าพเจ้าเห็น)

(ผู้แก่) อายะติง อาดูโส สังวะเรชชาลี. (เจอพึงสำรวจมรรควิ่งต่อไป)

(ผู้อ่อน) สาธุ สุภุจ ภันเต สังวะริสสามิ.

ทุติยัมปิ สาธุ สุภุจ อาดูโส สังวะริสสามิ.

ตะติยัมปิ สาธุ สุภุจ อาดูโส สังวะริสสามิ.

(แม้วาระที่หนึ่ง , แม้วาระที่สอง , แม้วาระที่สาม ดีแล้วเจอ ข้าพเจ้าจะสำรวจมรรคได้ด้วยดี)

ขั้นตอนข้อที่ ๓ : คำคั้นของทีละเม็ด

๑. พ้ำจืดร* (พื้นเดียว) : อิมัง ลีฉะรัง อยัสมะโต ทัมมิ. (๓. ทน)
๒. พ้ำจืดร* (หลายพื้น) : อิมานิ ลีฉะรานิ อยัสมะโต ทัมมิ. (๓ ทน)
๓. บาทร* : อิมัง ปัตตัง อยัสมะโต ทัมมิ. (๓ ทน)
๔. เภสัช* : อิมัง เภสัชชัง อยัสมะโต ทัมมิ. (๓ ทน)

(แม้วาระที่หนึ่ง จำพเล้าถววย พ้ำจืดร พื้นนี้ / บาทร ในนี้ / เภสัช ของนี้ , แม้วาระที่สอง..., แม้วาระที่สาม...)

ขั้นตอนข้อที่ ๔ : คำอธิษฐานของบริวาร (ในหัตถบาท)

๑. พ้ำสังฆาฎิ* : อิมัง สังฆาฎิง อะธิฏฐามิ. (๓. ทน)
๒. พ้ำจืดร* : อิมัง อุตตะราสังคัง อะธิฏฐามิ (๓ ทน)
๓. พ้ำสบง* : อิมัง อันตะระวาสะกัง อะธิฏฐามิ. (๓ ทน)
๔. บาทร* : อิมัง ปัตตัง อะธิฏฐามิ. (๓ ทน)
๕. เภสัช* : อิมัง เภสัชชัง อะธิฏฐามิ. (๓ ทน)

(แม้วาระที่หนึ่ง จำพเล้าอธิษฐาน พ้ำสังฆาฎิ พื้นนี้ / บาทร ในนี้ / เภสัช ของนี้ , แม้วาระที่สอง..., แม้วาระที่สาม...)

คำถอนอธิษฐาน (ในหัตถบาท) *ของบริวารทุกชั้น พึงเทียบกับคำอธิษฐานในภาษาไทย หรือในไวยากรณ์บาลี

วิธีขอขมาและพิธีถอนภัยพระอาจารย์

คำขอขมาพระอาจารย์

ถ้าไปรูปเดียว กราบพระอาจารย์ ๓ ทน ยกพานเครื่องสักการะขึ้นประคองแต่อก ตั้งนะโมเสริสแล้วน้อมกายลงเล็กน้อย ให้ออกห่างต่อดังนี้

พระลูกวัด : อาจารย์เย ปะมาเทนะ ที่อวรัตตะเยนะ กะตัง , สัพพัง อะปะราธัง , ชะมะอะ เม ภันเต. (๓ ทน)

(โทษทั้งปวงที่ข้าพเจ้าได้ทำแล้ว ด้วยกายกรรม วลีกรรม และมนกรรม เพราะความประมาทในท่าน ขอท่านจงงดโทษนั้น ให้แก่ข้าพเจ้าด้วยเทอญ.)

พระเถระ : อะทัง ชะมามิ , ตะยาปี เม ชะมิตัพพัง. (ข้าพเจ้างดโทษให้ แม้เธอก็จงงดโทษให้แก่ข้าพเจ้าด้วย)

พระลูกวัด : ชะมามิ ภันเต . (ข้าพเจ้างดโทษให้ ขอรับ)

น้อมกายลงเล็กน้อย ถวายพานเครื่องสักการะเสริสแล้ว กราบลง ๓ ทน เป็นอันเสริสพิธี

ถ้าไปหลายรูป กราบพระอาจารย์พร้อมกัน ๓ ทน ผู้นำยกพานเครื่องสักการะขึ้นประคองแต่อก ตั้งนะโมเสริสแล้วน้อมกายลงเล็กน้อย ให้ออกห่างต่อดังนี้

พระลูกวัด : อาจารย์เย ปะมาเทนะ ที่อวรัตตะเยนะ กะตัง , สัพพัง อะปะราธัง , ชะมะตุ โน ภันเต. (๓ ทน)

(โทษทั้งปวงที่ข้าพเจ้าทั้งหลายได้ทำแล้ว ด้วยกายกรรม วลีกรรม และมนกรรม เพราะความประมาทในท่าน ขอท่านจงงดโทษนั้น ให้แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วยเทอญ.)

พระเถระ : อะทัง ชะมามิ , ตุมเททึปี เม ชะมิตัพพัง. (ข้าพเจ้างดโทษให้ แม้เธอก็จงงดโทษให้แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย)

พระลูกวัด : ชะมามะ ภันเต . (ข้าพเจ้าทั้งหลายงดโทษให้ ขอรับ)

น้อมกายลงเล็กน้อย ถวายพานเครื่องสักการะเสริสแล้ว กราบลง ๓ ทน เป็นอันเสริสพิธี

พิธีถือนิสาสัย

คำขอนิสาสัยพระอาจารย์

ผู้นำขบวนเครื่องสักการะขึ้นประคองแต่อก ตั้งนะโมเสร็จแล้วน้อมกายลงเล็กน้อย ให้ออกว่าดั่งนี้

พระลูกวัด : อาจารย์โย เม ภันเต โททิ , อายัสสัมชัญ นิสสาเยะ (๓ ทน)

(ขอท่านจงเป็นอาจารย์ของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะอยู่อาศัยท่าน)

พระเถระ / พระอาจารย์

นิสาสัยนเตวาลิก

โอปายักัง (ชอบด้วยอุบาย)

ภิกษุฉันให้รู้ความ ด้วยคำว่า สาธุ ภันเต

ปฎิรูปัง (สมควร)

ภิกษุฉันให้รู้ความ ด้วยคำว่า สาธุ ภันเต

ปวาสาทิเกนะ สัมปาทเทติ (จงถึงพร้อมด้วยอาการให้เกิดความเลื่อมใส)

ภิกษุฉันให้รู้ความ ด้วยคำว่า สาธุ ภันเต

คำรับเป็นอุระพระอาจารย์

แล้วเปล่งคำรับเป็นอุระพระอาจารย์ว่า.....

อัสสะ ตัคเค ทานิ เถโร , มัยหัง ภาวโร , อะหัมปิ เถรัสสะ ภาวโร (3 ทน)

(ตั้งแต่วันนี้ไป พระเถระย่อมเป็นภาระของข้าพเจ้า ข้าพเจ้า ย่อมเป็นภาระของพระเถระ)

น้อมกายลงเล็กน้อย เดินเข้าเข้าไปถวายพานเครื่องสักการะ (ถ้ำมี) เสร็จแล้ว กราบลง ๓ ทน
นั่งพับเพียบประนมมือ เพื่อรับฟังโอวาทจากอาจารย์พอสมควรแก่เวลา เมื่อจบโอวาทแล้วเป็นอันเสร็จพิธีถือนิสาสัย

วิธีลาสิกขา

๑. ภิกษุผู้ปรารถนาสละเพศบรรพชิต ฟังแสดงอาบัติ แก่พระภิกษุรูปใดรูปหนึ่งก่อน (ถ้าต้องอาบัติ

สังฆาทิเสส ฟังประพจน์อุฏฐานวิธีก่อน)

ผู้แสดงอาบัติ **อ่อนพรรษก่**

(ผู้อ่อน) :

อะทัง ภันเต สัมพะทูล

นานาวัตตฎกกาโย ฤๅลลัจจะชาโย
 นานาวัตตฎกกาโย ปาจิตติยาโย
 นานาวัตตฎกกาโย ทุกกะฎาโย
 ทุพภาสิตาโย

อาปัตติโย อาปนโน ตา ปฎิเทศมิ.

(ผู้แก่) :

ปัสสะสิ อาดูโส.

(ผู้อ่อน) :

อามะ ภันเต ปัสสามิ.

(ผู้แก่) :

อายะติง อาดูโส สังคะเรชชาสิ.

(ผู้อ่อน) :

สาธุ สุฎฐุ ภันเต สังคะริสสามิ.

หุติยัมปิ สาธุ สุฎฐุ ภันเต สังคะริสสามิ.

ตะติยัมปิ สาธุ สุฎฐุ ภันเต สังคะริสสามิ.

๒. จากนั้นให้ทรมัไตรจีวร (พาดสังฆาฏิ) กราบพระพุทธรูป ๓ ครั้ง
๓. ประนมมือเปล่งวาจา "นะโม• ๓ จบ
๔. ต่อเปล่งวาจา **คำขอขมาพระอาจารย์** หรือ **คำขอขมาพระสงฆ์** กล่าวแล้วก็น้อมพาดสังฆาฏิเข้าไถวดย และกราบ ๓ ครั้ง
๕. เมื่อปลงใจแน่นอนแล้ว ต้องลาสิกขาจากภิกษุเป็นสามเณรก่อน ให้เปล่งวาจาพร้อมด้วยเจตนาที่จะลาสิกขาจากภิกษุเป็นสามเณร ดังนี้ (๓ ครั้ง)

สิกขัง ปัจฉักขามิ, สามเณโรติ มัง ชาเรถะ.

(ข้าพเจ้าขอลาสิกขาจากภิกษุเป็นสามเณร ขอท่านทั้งหลายจงจำข้าพเจ้าไว้ว่า เป็นสามเณร)

พระอาจารย์จักผ้าสังฆาฏิออก องค์ที่เป็นสามเณรตั้งใจออกจากบรรพชิตสมณเป็นคฤหัสถ์ ต่อกล่าวคำขอลาสิกขา ดังนี้ (๓ ครั้ง)

สิกขัง ปัจฉักขามิ, คีหิติ มัง ชาเรถะ.

(ข้าพเจ้าขอลาสิกขา ขอท่านจงจำข้าพเจ้าไว้ว่าเป็นคฤหัสถ์)

๖. ผู้ลาสิกขาพึงถอยออกไปเปลี่ยนเครื่องแต่งกายแล้ว กลับมากกราบพระอาจารย์ ๓ ครั้ง
๗. ประนมมือ กล่าวคำอาราธนาศีล ๕
๘. เมื่อรับศีลแล้ว พระอาจารย์พึงให้โอวาท

คำขอขมาพระอาจารย์

ถ้าไปรูปเดียว ให้กล่าวดังนี้

พระลูกวัด : อาราดีเย ปะมาเทนะ ทวารัตตะเยนะ
กะตัง, สัพพัง อะปะราธัง,
ชะมะอะ เม ภันเต.

(โทษทั้งปวงที่ข้าพเจ้าได้ทำแล้ว ด้วยกายกรรม

วจีกรรม และมโนกรรม เพราะความประมาทในท่าน

ขอท่านจงงดโทษนั้นให้แก่ข้าพเจ้าด้วยเทอญ)

พระเถระ : อะหัง ชะมามิ, ตะยาปี เม ชะมิตัพพัง.

(ข้าพเจ้างดโทษให้ แม้เธอทั้งหลายก็จงงดโทษให้แก่ข้าพเจ้าด้วย)

พระลูกวัด : ชะมามิ ภันเต.

(ข้าพเจ้างดโทษให้ ขอรับ)

ถ้าไปพร้อมกันหลายรูป ให้กล่าวดังนี้

พระลูกวัด : อาราดีเย ปะมาเทนะ ทวารัตตะเยนะ
กะตัง, สัพพัง อะปะราธัง,
ชะมะตุ โน ภันเต.

(โทษทั้งปวงที่ข้าพเจ้าทั้งหลายได้ทำแล้ว ด้วยกายกรรม

วจีกรรม และมโนกรรม เพราะความประมาทในท่าน

ขอท่านจงงดโทษนั้นให้แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วยเทอญ)

พระเถระ : อะหัง ชะมามิ, ตุมเทธิปี เม ชะมิตัพพัง.

(ข้าพเจ้างดโทษให้ แม้เธอทั้งหลายก็จงงดโทษให้แก่ข้าพเจ้าด้วย)

พระลูกวัด : ชะมามิ ภันเต.

(ข้าพเจ้าทั้งหลายงดโทษให้ ขอรับ)

คำขอขมาพระสงฆ์

ถ้าไปรูปเดียว ให้กล่าวดังนี้

พระลูกวัด : **สังฆะ ปะมาเทนะ ทวารัตตะเยนะ**

กะตัง, สัพพัง อะปะราธัง,

ชะมะถะ เม ภัันเต.

(โทษที่ปวงที่ข้าพเจ้าได้ทำแล้ว ด้วยกายกรรม

วจีกรรม และมโนกรรม เพราะความประมาทในพระสงฆ์

รูปทั้งหลาย ขอท่านทั้งหลายจงงดโทษนั้นให้แก่ข้าพเจ้า

ด้วยเทอญ)

พระสงฆ์ : **มัยหัง ชะมามิ, ตะยาปี เม ชะมิตัพพัง.**

(ข้าพเจ้าทั้งหลายงดโทษให้ แม้เธอก็จงงดโทษให้แก่ข้าพเจ้า

ทั้งหลายด้วย)

พระลูกวัด : **ชะมามิ ภัันเต.**

(ข้าพเจ้างดโทษให้ ขอรับ)

ถ้าไปพร้อมกันหลายรูป ให้กล่าวดังนี้

พระลูกวัด : **สังฆะ ปะมาเทนะ ทวารัตตะเยนะ**

กะตัง, สัพพัง อะปะราธัง,

ชะมะตุ โน ภัันเต.

(โทษที่ปวงที่ข้าพเจ้าทั้งหลายได้ทำแล้ว ด้วยกายกรรม

วจีกรรม และมโนกรรม เพราะความประมาทในพระสงฆ์

รูปทั้งหลาย ขอท่านทั้งหลายจงงดโทษนั้นให้แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย

ด้วยเทอญ)

พระสงฆ์ : **มัยหัง ชะมามิ, ตะยาปี เม ชะมิตัพพัง.**

(ข้าพเจ้าทั้งหลายงดโทษให้ แม้เธอก็จงงดโทษให้แก่ข้าพเจ้า

ทั้งหลายด้วย)

พระลูกวัด : **ชะมามิ ภัันเต.**

(ข้าพเจ้างดโทษให้ ขอรับ)